

Projectplan Gouda Tijdmaschine – 2024

Inleiding

Achtergrond

Gouda Tijdmaschine (GTM) is een samenwerkingsproject tussen historische vereniging 'Die Goude' en Streekarchief Midden-Holland (SAMH). Het project is gestart in 2017 op initiatief van Henkjan Sprokholt, Marianne van der Veer, Bianca van den Berg, Erik Kooistra en Marcel van Dasselaar. Inmiddels bestaat de projectgroep ('kerngroep') uit 10 leden. De samenwerking tussen Die Goude en SAMH is vastgelegd in een overeenkomst. Tot 2022 werd door de kerngroep het project GTM als één team uitgevoerd. Omdat het project steeds omvangrijker werd, is in 2022 de opzet gewijzigd, om meer structuur aan te brengen in de organisatie en uitvoering van GTM. De kerngroep bestaat sindsdien uit een dagelijks bestuur (Driehoek genoemd) en vier projectgroepen (Digitalisering, ICT, Onderzoek en Producten). Daarnaast is er een grote groep vrijwilligers die het project ondersteunt door het digitaliseren van documenten en data.

Doel

Het project GTM wil alle relevante historische data digitaliseren, met name aanwezig in SAMH, maar ook uit andere relevante bronnen. De gedigitaliseerde data worden als basis gebruikt om een publiekswijzer te realiseren om de ontwikkeling van de stad te reconstrueren en te visualiseren. Het gaat hierbij om de bebouwing, de bewoners en ook de politieke en sociaal-economische ontwikkeling van de stad; alle aspecten van de ontwikkeling van de stad Gouda. De doelgroep hierbij is breed: de geïnteresseerde leek, onderzoekers van historische data; beleidsmakers op het gebied van erfgoed. De data worden via de GTM-website aangeboden als open data.

Werkwijze

Alle te gebruiken bronnen moeten digitaal beschikbaar zijn, of gemaakt worden. Originële bronnen worden gedigitaliseerd en waar nodig worden gegevens handmatig uit een bron opgenomen in een digitaal bestand. Het digitaliseren gebeurt met hulp van vrijwilligers. Op de website <https://www.goudatijdmaschine.nl/> wordt alle informatie weergegeven. Door het koppelen van databestanden kan de ontwikkeling van de stad Gouda in kaart gebracht worden.

Terugblik op 2023

In het projectplan voor 2023 waren een aantal doelen geformuleerd. Deze zijn als volgt ingevuld:

GTM nationaal op de kaart zetten als belangrijke speler op het gebied van historische tijdmachines.

- Samen met Amsterdam Tijdmaschine is er een landelijke Tijdmachinedag georganiseerd op 23 maart in de Chocoladefabriek. Er waren ca. 50 deelnemers, die 38 landelijke organisaties vertegenwoordigden).

- Mede dankzij inspanningen van GTM was HackaLOD 2023 (initiatief van Netwerk Digitaal Erfgoed (NED)) op 3 en 4 november in oude stadhuis van Gouda. Bij het afsluitende evenement in de Chocoladefabriek was er o.a. een presentatie van GTM.
- GTM is lid geworden van Europe Time Machine (zie: <https://www.timemachine.eu/members/>).

Meer bekendheid geven aan GTM voor een breed publiek.

- Presentatie van GTM voor Die Goude (12 april; Henkjan Sprokholt, Bob Coret).
- Presentatie van de nieuwe structuur van GTM in de Nieuwsbrief van Die Gouda (nr 130, April 2023).
- Presentatie van GTM in Het Kontakt/Goudse Post (10 mei 2023). Er is een afspraak gemaakt met Het Kontakt om maandelijks een nieuwsbericht van GTM te plaatsen. In 2023 zijn verschenen:
 - 11 jan.: Gouda Tijdmaschine. Helpt U mee?
 - 10 mei: De Gouda Tijdmaschine (Hester Hage)
 - 7 juni, Cholera in Gouda in 1832 (Marianne, Peter)
 - 30 augustus, Ode aan Matthijs (Erik)
 - 27 september: De adresboeken van Gouda (Coretta)
 - 8 november: Pijpenrijverheid in archeologische en archiefbronnen (Marcel en Coretta)
 - 8 november: Hackers toveren in stadhuis (Remco van Gastel)
- GTM heeft deelgenomen aan de Open Monumentendag op 9 september, met een zeer goed bezochte stand in het oude stadhuis.
- Sinds eind 2023 is GTM aangesloten bij het Historisch Platform Gouda.

Contacten leggen met diverse partners om een samenwerking op te zetten.

- Presentatie van GTM voor Gemeente Gouda, bestuur Die Goude, werkgroepen van Die Goude en NED (16 februari, Chocoladefabriek).
- Op initiatief van Netwerk Digitaal Erfgoed (NED) heeft het bedrijf Living Story ('serious gaming') in overleg met GTM een concept voor een game ontwikkeld gebaseerd op historisch Gouda. Op 8 december 2023 werd dit gepresenteerd in de Chocoladefabriek. In 2024 krijgt dit een vervolg.

Digitaliseren van data versnellen door uitbreiden van het aantal vrijwilligers.

- Via de website van GTM is een project gestart "Vele Panden". Er is een informatiebijeenkomst geweest voor ongeveer 20 nieuwe vrijwilligers op zaterdag 11 februari in de Chocoladefabriek. Het aantal online vrijwilligers is daarna nog verder uitgebreid.

Eerste start maken met de GTM-publieksviewer.

- Er zijn twee bijeenkomsten geweest van de kerngroep met Edward Mac Gillavry van Webmapper. Daarna is de kerngroep ook nog verschillende keren apart bijeengekomen over dit onderwerp. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een Programma van Eisen voor de Gouda Tijdmaschine.

Vernieuwen van de GTM-samenwerkingsovereenkomst tussen Die Goude en SAMH.

De samenwerkingsovereenkomst tussen Die Goude en SAMH is hernieuwd voor onbepaalde tijd en ondertekend door Ronald Verkuijl namens Die Goude en Coretta Bakker namens SAMH op 25 oktober 2023.

Status digitaliseringsprojecten

Project	Betrokkenen	Percentage afgerond eind 2023
<i>Digitalisering in het streekarchief (o.l.v. Marianne van der Veer)</i>		
Hofstedegeldregister	Nel Frerichs	50%
Hoofdgeldregister	René Dikhoff	50%
Apparaat Matthijs Bijlagen Eigendomsovergangen	Henk Hilgevoord	90% ingevoerd en gecontroleerd
Begraafbriefjes	Marcel van Dasselaar, Cor Revet	
Apparaat Matthijs Eigenboeken	Diverse vrijwilligers	70% ingevoerd, nog niet gecontroleerd
....		
<i>Vele Panden (website GTM) (o.l.v. Bob Coret)</i>		
Afbeeldingen geo-positioneren	Wisselend aantal online vrijwilligers	40%
Adressen noteren	“	60%
Adresboeken	“	50%
Kaarten georefereren	“	75%

Samengevat

2023 is zeer succesvol verlopen voor GTM. De gestelde doelen van het projectplan 2023 zijn ruim gehaald. De hoeveelheid gedigitaliseerde data is sterk uitgebreid. Ook contact leggen met andere relevante partijen, evenals een breed Gouds publiek, is heel geslaagd. De kerngroep als geheel functioneert goed en we gaan verder met de eigen organisatie te verbeteren. Voortschrijdend inzicht over de werkgroepen (met name Onderzoek en Producten) leidt ertoe dat we de huidige indeling in werkgroepen en koppeling aan personen verrijken met daaronder hangende projecten.

Projectplan 2024

Inleiding

In 2024 wordt voortgebouwd op de ingeslagen weg van 2023. Het opgebouwde netwerk wordt geconsolideerd en verder uitgebreid. Digitaliseringsprojecten worden voortgezet en nieuwe worden gestart. De werkwijze van de kerngroep wordt geëvalueerd en verbeterd. De presentatie van GTM aan een breed publiek wordt verder uitgewerkt. Er worden ook acties ondernomen om jeugd bij GTM te betrekken.

Plan voor 2024

Werkwijze

De kerngroep is ook in 2024 leidend. De structuur wordt niet wezenlijk veranderd, maar de werkwijze van de werkgroepen binnen GTM wordt minder rigide van opzet. Er is geen vooraf bepaalde samenstelling van een werkgroep, maar er wordt een werkgroep (of projectgroep) op het moment dat er een nieuw project ontstaat gedefinieerd, met daarin de

kerngroepleden die aan dat specifieke project willen werken. Een van de kerngroepleden wordt aangesteld als trekker en die organiseert bijeenkomsten van die specifieke projectgroep en rapporteert voortgang in het kerngroepoverleg.

Overlegschema

Ook in 2024 vergadert de Driehoek maandelijks (2e vrijdag van de maand, 9:00). De kerngroep gaat vanaf 2024 ook maandelijks vergaderen (laatste vrijdag van de maand, 15:30). De GTM-cafés, georganiseerd door SAMH voor de vrijwilligers van GTM, zijn ook in 2024 tweemaandelijks (vanaf februari, 3e vrijdag van de maand). Groepjes van de kerngroepleden die een specifiek project uitvoeren komen op eigen initiatief bij elkaar. De GTM-cafés en vergaderingen van de kerngroep worden afgesloten met een borrel.

Doelen

De specifieke doelen voor 2024 zijn als volgt:

- GTM verder uitbouwen:
 - Continuering en verder uitbreiden van digitalisering van data.
 - De stad verder geo-temporeel in kaart brengen door koppelen van relevante data; definiëren van benodigde datasets.
 - De kerngroep beslist of GTM één uitwerking van de vorm krijgt (de beoogde publieksviewer) of dat daarnaast meerdere vormen door diverse visualisaties of andere uitingen gerealiseerd worden.
- Presentatie voor een breed (Gouds) publiek continueren en uitbouwen:
 - Maandelijks artikelen in Het Kontakt.
 - Deelname aan Open Monumentendag.
 - Lezingen, artikelen en andere vormen van presentatie.
 - Uitwerken van de publieksviewer (plan van aanpak bepalen; contacten met derden voor realisatie; aanzet tot verkrijgen benodigde financiën).
 - Participatie in het ontwikkelen van een game rondom historisch Gouda (project NED/Living Story).
 - Toegankelijkheid van GTM-informatie via de website www.goudatijdmaschine.nl verder verbeteren.
- Betrekken van jongeren (middelbare school, vervolgoopleidingen) bij GTM:
 - Definiëren van onderzoeksprojecten voor scholieren (bijvoorbeeld voor Pre-University College en profielwerkstukken).
 - Participeren in specifieke opdrachten rondom de historie van Gouda (bijv. via het museum of SAMH).
 - Inzicht krijgen in de specifieke interesse van jongeren als het gaat om historisch Gouda door in gesprek te gaan met zowel docenten van scholen als de jongeren zelf.
- Verder uitbouwen van het netwerk:
 - Samenwerking met Museum Gouda opzetten.
 - Landelijk contact met tijdmachineprojecten continueren/uitbreiden.
 - Deelname aan Time Machine Europe continueren en verder benutten.

Budget

De begroting voor 2024 is al opgesteld en voorgelegd aan Die Goude en SAMH. De kosten zijn vooral snog gering en betreffen lopende zaken (zaalhuur, koffie, attenties). Voor

specifieke kosten (apparatuur, materiaal, software, inhuur van derden, etc.) moeten budgetten geworven worden. In 2024 zullen de behoeften en mogelijkheden voor financiering, bijv. via subsidieaanvragen, nader bekeken worden.

Kansen/uitdagingen

De samenwerking tussen Die Goude en SAMH maakt GTM uniek. Daarmee heeft GTM toegang tot zowel een betrokken achterban met heel veel historische kennis van Gouda als het archiefmateriaal wat benodigd is voor GTM. Ook de aansluiting van een groot aantal enthousiaste vrijwilligers maakt GTM uniek en succesvol. De uitdaging is om de ingeslagen weg te continueren. Het is van groot belang om iedereen, zowel kerngroepleden als vrijwilligers, betrokken te houden. Voor de vrijwilligers, door belang en resultaat van GTM-projecten te blijven toelichten, bijv. in de GTM-café's. Voor de kerngroepleden, door in gesprek te blijven over de doelen en werkwijze. Voor zowel vrijwilligers als de kerngroepleden is informeel contact (bijv. naborrelen) ook van groot belang.

GTM is voornamelijk gericht op de geïnteresseerde leek, op zoek naar de geschiedenis van bijvoorbeeld een bepaald huis of gebouw in Gouda. Daar ligt nu de focus. GTM kan echter ook dienen als onderzoeksinstrument voor academici, beleidsmakers en andere onderzoekers. Hier liggen kansen die nader besproken kunnen worden. Continuering van gelegde contacten en verdere uitbreiding van het netwerk is daarvoor van belang.

Risico's

GTM is afhankelijk van specifieke kennis en is op dit vlak kwetsbaar. In de kerngroep als geheel is heel veel relevante kennis vertegenwoordigd, maar cruciale specifieke kennis is veelal vertegenwoordigd door slechts één persoon. Het is daarom wenselijk vrijwilligers aan te trekken met specifieke kennis. Dit betreft met name de projectgroep ICT (o.a. m.b.t. de technologie voor het creëren van een publieksviewer en gebruiksvriendelijke design van websites).

Een tweede risico betreft het feit dat GTM geheel uitgevoerd wordt door vrijwilligers. Dat maakt continuering op de lange termijn kwetsbaar. Van belang om de voortgang van GTM te garanderen:

- Actieve samenwerking tussen Die Goude en SAMH in stand houden voor GTM en actieve bewaking van de voortgang vanuit deze organisaties.
- Behoud van de actieve betrokkenheid van SAMH bij digitalisering en aansturing van de groep.
- Infrastructuur (dataservers; website en onderhoud daarvan) onderbrengen bij en opnemen in professionele organisaties.

Een derde risico is de kwaliteit van de data, bijvoorbeeld dat data ongemerkt foutief ingevoerd is. Om dit te ondervangen zou een kwaliteitssysteem ontwikkeld kunnen worden.

Kerngroep GTM,
Maart 2024